

Problémové oblasti – poslanecké kancelárie

Legislatívne nastavenie

- **Neexistuje termín, do ktorého musia poslanci informovať Kanceláriu NR SR o novej zmluve, dodatku, resp. o zrušení zmluvy;** teoreticky tak poslanec môže Kanceláriu NR SR informovať o existencii poslaneckej kancelárie až na konci svojho mandátu a žiadať refundáciu všetkých vynaložených prostriedkov, ktoré dovtedy za prenájom kancelárie uhradil.
- príslušné právne predpisy bližšie **neupravujú časové lehoty, do ktorých by bol poslanec povinný predložiť žiadosti o refundácie nákladov.** Ak má dostatok vlastných zdrojov, môže dlhodobo „úverovať“ Štátnu pokladnicu a platiť náklady z iných zdrojov ako štátnych.
- **Zmluvy o prenájme sú kontrolované iba z formálneho, nie vecného hľadiska.** Úradníci, ktorí majú na starosti refundáciu nákladov neskúmajú (a nevykonáva to ani nikto iný), či poslanec skutočne využíva poslaneckú kanceláriu na výkon svojho poslaneckého mandátu a či výdavky na prenájom kancelárie zodpovedajú reálnym cenám (prenájom realít, služieb, vybavenie atď.) na trhu a pod.

Webová stránka NR SR

- **údaje na webovej stránke sú aktualizované v dlhých časových intervaloch.** Podľa oficiálneho stanoviska Kancelárie NR SR sa „Údaje na webovej stránke NR SR týkajúce sa poslaneckých kancelárií sa aktualizujú každý mesiac po účtovnej uzávierke. Suma predstavuje výšku všetkých refundácií v súčasnom roku, tzn. sú v nej zahrnuté aj výdavky, ktoré sa týkajú roku predchádzajúceho, ale Kancelárii NR SR boli predložené v tomto roku. V praxi však údaje niekedy nie sú aktualizované aj niekoľko mesiacov.
- **Ak poslanec nežiada o refundáciu nákladov každý mesiac, ale nepravidelne a iba ojedinele, zneprehľadňuje sa výška výdavkov poslanca.** Občan nevie vždy rozlíšiť, či aktuálne výdavky k poslednému dňu predchádzajúceho mesiaca zahŕňajú iba výdavky za predchádzajúce mesiace alebo sú v nich aj výdavky z predchádzajúceho roka. Občan sa v konečnom dôsledku dozvie, aké sú výdavky na refundáciu nákladov konkrétnych poslancov, tieto informácie však nemá možnosť priebežne overovať a neraz ich komplexne získava až s odstupom času.
- **Zverejňujú sa iba záznamy o zmluvách o prenájme poslaneckých kancelárií, ale chýba verejný prehľad o zmluvách o prenájme hnutelného majetku, služieb atď., ktoré sa taktiež započítavajú do limitu 324 tisíc Sk ročne.** Občan tak dostáva skreslené informácie (na webe zobrazené výdavky sa nemusia často vzťahovať iba k uvedenej kancelárii, ale môžu v sebe obsahovať aj výdavky za prenájom hnutelného majetku alebo služieb).
- **Ak poslanec používa viacero poslaneckých kancelárií, z informácií na webovej adrese NR SR nie je možné zistiť, koľko z výslednej sumy výdavkov tvoria jednotlivé poslanecké kancelárie.**

- **Informácie o poslaneckej kancelárii nie vždy obsahujú presný názov/meno prenajímateľa (fyzickej alebo právnickej osoby)**
- **Údaje o adrese poslaneckej kancelárie nie vždy obsahujú všetky relevantné informácie, na základe ktorých je možné kanceláriu aspoň rámcovo nájsť.** V niektorých prípadoch chýba adresa kancelárie, inde číslo ulice, názov mesta, prípadne je uvedené iné mesto. V niektorých zmluvách je adresa kancelárie špecifikovaná iba podľa čísla LV.
- **Napriek tomu, že informácie na webe obsahujú položky *Dátum účinnosti zmluvy a Dátum ukončenia zmluvy*, dátum ukončenia zmluvy sa uvádza iba zriedkavo.** Taktiež nie je jasné, či toto pole slúži na uvedenie dátumu, kedy zmluva zanikla alebo na uvedenie dátumu, kedy má zmluva zaniknúť.
- **V mnohých prípadoch profily poslancov neobsahujú zrušené zmluvy o prenájme kancelárií.**
- **Ak sa poslanec stane členom vlády a neskôr sa opäť vráti na post poslanca, v takomto prípade sa už pravdepodobne neuvádzajú jeho predchádzajúce poslanecké kancelárie, ale je považovaný za „nového“ poslanca.**

Geografia a štatistika

- poslanci majú viacero kancelárií v tom istom meste (niektorí až 3)
- poslanci si v Bratislave okrem kancelárie na Západnej terase Bratislavského hradu prenajímajú kancelárie aj na iných miestach
- kancelárie v rámci jedného mesta sú od seba vzdialené iba niekoľko sto metrov
- poslanci majú kancelárie v obciach (Nitrianske Pravno – okolo 3120 obyvateľov, Dolné Saliby – okolo 1920 obyvateľov)
- poslanci jednej strany majú často kancelárie v rámci mesta na tom istom mieste

Finančné náležitosti zmlúv

- viacero poslancov čerpá celý povolený limit (896,24 € / mesiac – 10 754,88 € / rok)
- v niektorých prípadoch celková suma (896,24 € / mesiac – 10 754,88 € / rok) pozostáva z niekoľkých častí (prenájom, energie, služby, vybavenie kancelárie), ktoré sú vyjadrené s presnosťou na cent a v konečnom súčte dávajú presne 896,24 €
- v zmluvách často nie je špecifikované, z akých položiek (prenájom, energie, služby, vybavenie kancelárie) pozostáva výsledná suma – občan tak nemá dostatok informácií, či vynaložená suma za prenájom kancelárie môže zodpovedať trhovým cenám

- sumy za prenájom často kolíšu podľa toho, či si poslanec prenajíma jednu alebo viac kancelárií (ak jednu, často využíva celú sumu – ak viacero, suma je približne rovnomerne rozdelená medzi jednotlivé kancelárie)
- existujú indície, že ceny za prenájom kancelárií nevychádzajú z bežnej ceny prenájmu v jednotlivých kategóriách a lokalitách
- existujú indície, že ak si poslanec prenajíma viacero kancelárií a jednu z nich „od svojej strany“, platí menej ako ostatní nájomcovia
- existujú indície, že ak si poslanec prenajíma jednu kanceláriu (a čerpá takmer celý stanovený limit), pri prenájme ďalšej kancelárie mu často klesne suma za prenájom pôvodnej kancelárie aspoň o takú sumu, koľko stojí prenájom novej kancelárie

Konflikt záujmov

- poslanci si prenajímajú kancelárie od firiem, v ktorých má ich politická strana 100 % obchodný podiel (Agentúra SMER s.r.o.; SALUS, spol. s r.o.)
- poslanci si niekedy prenajímajú kancelárie od svojich poslaneckých asistentov (resp. od firiem, v ktorých figurujú)
- poslanci si niekedy prenajímajú kancelárie od rodinných príslušníkov (resp. od firiem, v ktorých figurujú)
- poslanci si niekedy prenajímajú kancelárie od osôb/firiem, ktoré sú nejakým spôsobom spojené s ich „materskou“ politickou stranou (darcovia politických strán, regionálni funkcionári, regionálni poslanci atď.)

Dostupnosť informácií o poslancoch a ich kanceláriách

- informácie o poslancoch na webových stránkach ich „materských“ politických strán často neobsahujú základné informácie o poslancovi (s dôrazom na „osobný“ kontakt) – adresa poslaneckej kancelárie, kontaktné údaje poslaneckej kancelárie, „otváracie hodiny“ poslaneckej kancelárie, e-mail, telefónne číslo, meno a kontakt na poslaneckého asistenta atď.
- informácie o poslancoch na ich osobných webových stránkach (+ blogoch, facebookových profiloch atď.) často neobsahujú základné informácie o poslancovi (s dôrazom na „osobný“ kontakt) – adresa poslaneckej kancelárie, kontaktné údaje poslaneckej kancelárie, „otváracie hodiny“ poslaneckej kancelárie, e-mail, telefónne číslo, meno a kontakt na poslaneckého asistenta atď.

Odporúčania pre poslanecké kancelárie

Legislatívne nastavenie

ALIANCIA FAIR-PLAY

- zaviesť lehotu, do ktorej musia poslanci informovať Kanceláriu NR SR o novej zmluve, dodatku, o zrušení zmluvy atď.
- zaviesť lehoty, do ktorých musia poslanci žiadať o refundáciu nákladov na prevádzku poslaneckých kancelárií (mesiac, štvrtrok alebo aspoň polrok)
- upraviť, čo v prípade, že poslanec má preplatky v zálohových platbách
- zvážiť zavedenie vzorovej zmluvy (s dôrazom na jednotnú štruktúru finančných položiek)
- zaviesť povinnosť v zmluvách osobitne uvádzať jednotlivé položky spolu so sumou za ich prenájom (kancelária, služby, hnutelný majetok atď.)
- zaviesť minimálny štandard pre prevádzku kancelárie poslanca NR SR (návrh prevzatý od občianskeho združenia Občianske Oko) – definovať prvky/vlastnosti, ktoré by mala spĺňať každá kancelária (úradné hodiny na dverách, označenie na budove atď.)
- zaviesť mechanizmy na kontrolu efektívneho vynakladania financií (predražené zmluvy, fiktívne kancelárie atď.). Kontrola vecného stavu, nielen formálnych náležitostí.
- zaviesť relevantné sankcie za porušovanie pravidiel týkajúcich sa používania poslaneckej kancelárie (napr. použitie poslaneckej kancelárie za iným účelom ako výkon poslaneckého mandátu) alebo refundácie nákladov.
- zvážiť zavedenie limitov na počet poslaneckých kancelárií a požiadavky na časové využívanie kancelárie (je nezmyselné, ak Národná Rada hradí náklady mesačného nájmu, hoci poslanec využíva kanceláriu iba niekoľko hodín v mesiaci).
- zaviesť jasné pravidlá na vylúčenie konfliktu záujmov (zakázať prenájom kancelárií od blízkych osôb – aj fyzických, aj právnických vrátane materských politických strán).

Webová stránka NR SR

- zverejňovať nielen informácie o zmluvách o prenájme poslaneckej kancelárie, ale aj informácie o zmluvách o prenájme hnutelných vecí a služieb
- zverejniť aj samotné nájomné zmluvy (+ prípadné zmeny nájomných zmlúv) a iné zmluvy súvisiace s prevádzkou poslaneckej kancelárie (+ prípadné zmeny)
- pravidelne (mesačne) aktualizovať informácie o poslaneckých kanceláriách
- doplniť informácie o nových kanceláriách (aby občan nemusel hľadať, čo sa pri aktualizácii zmenilo)

- okrem celkovej sumy za výdavky na prevádzku kancelárie uvádzať aj sumy za jednotlivé kancelárie osobitne + za prenájom hnutelných vecí a služieb
- upraviť zverejnené adresy tak, aby obsahovali všetky relevantné informácie potrebné na nájdenie poslaneckej kancelárie (predovšetkým doplniť čísla ulíc a názvy miest) – resp. zosúladiť ich s údajmi uvedenými v samotných zmluvách
- adresa poslaneckej kancelárie by mohla obsahovať hypertextový odkaz na mapu, ktorá by umožnila občanovi ľahšiu orientáciu pri potenciálnej návšteve
- vždy uvádzať presné názvy fyzických a právnických osôb, ktoré prenajímajú poslanecké kancelárie, hnutelný majetok a služby
- neodstraňovať informácie o zaniknutých zmluvách, ale len aktualizovať dátum ukončenia zmluvy
- zaviesť povinnosť zverejňovať informácie, k akému obdobiu sa suma výdavkov na prevádzku kancelárie viaže
- zverejňovať mailové kontakty na asistentov, resp. osoby zabezpečujúce chod jednotlivých kancelárií
- zverejňovať telefónne čísla do poslaneckých kancelárií a „úradné hodiny“.